

NORGES BIRØKTERLAG
STIFTET 1884

Dyrskuevegen 20
N-2040 KLØFTA
Tlf.: +47 63 94 20 80
Fax: +47 63 94 20 81
post@norbi.no
Bankgiro: 9365 16 49755
Foretaksnr: NO 940469465MVA

Til
Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Ref: HK

Kløfta 05.02.2016

INNSPILL TIL NY STORTINGSMELDING LANDBRUK

Norsk birøkt trykker produksjon av norsk honning. Videre bidrar norsk birøkt pollinering av norsk frukt og bær, samt en betydelig mengde pollinering av vekster i naturen. Det er helt nødvendig at birøkt får en sentral plass i ny stortingsmelding slik at det i utforming av den framtidige landbrukspolitikken gis gode rammevilkår som sikrer og utvikler næringens framtid.

Verdi

Norsk birøkt representerer i dag ca. 50.000 bikuber i landet fordelt på ca 4.000 birøktere. En viss andel av disse henter deler eller hele inntekten sin fra utøvende birøkt.

- ✓ Den årlige verdien av pollinering av frukt, bær, oljevekster m.m. for norsk landbruk er beregnet til minimum 150 millioner kroner.
- ✓ Verdien av den norske honningproduksjonen er på om lag 120 millioner kroner.
- ✓ I tillegg gjør biene en viktig jobb for å pollinere ville vekster inklusiv planter som står på rødlisten.

Birøkt er en arealavhengig næring som utnytter en fornybar ressurs, og har minimal påvirkning på miljøet og klimaet. Det er naturgrunnlag for økt produksjon av norsk honning, og behovet for pollineringstjenester er stort.

Helt nødvendige til pollinering

For å sikre gode avlinger i frukt- og bærproduksjonen samt i oljevekstene, er bienes tilstedeværelse helt nødvendig. Uten bier til pollinering ville disse produksjonene vært ulønnsomme i form av lavere avling med dårligere kvalitet.

I tillegg er biene viktige for å pollinere ville planter. Biene pollineringsjobb i den ville floraen fører til et større mangfold i naturen. Det er også viktig å fremheve at en stor del av de planteartene som står på rødlista er avhengig av insekter til bestøvning.

Honningmarked

- ✓ Markedet, dvs dagligvare, industri, storhusholdning og direktosalg er på nærmere 2.600 tonn. Av dette er kun 50 % norsk honning.
- ✓ Markedet etterspør mer norsk honning, Honningcentralen må i dag rasjonere salget av norsk honning ut til kjedene hver måned, og si nei til eksportmulighet av norsk lynghonning. Det norske markedet er trolig minst dobbelt så stort som det som produseres i dag.
- ✓ Forutsetningen for dette er at denne ikke utkonkurreres av billig importert honning.
- ✓ Norsk honning har et eksportpotensiale, særlig til mellomeuropeiske land. Lynghonning, som Norge produserer mye av, er etterspurt i disse landene. For å lykkes med eksport vil det kreve produktutvikling og markeds- og eksportstrategier som sikrer lønnsomhet for de som satser.

Rekruttering - økonomiske rammevilkår

For å dekke det totale behovet for pollinering og norsk honning må antall kuber i drift økes betraktelig de nærmeste årene gjennom et målrettet rekrutteringsarbeid innen næringsbirøkt.

Det er viktig at birøktneringen gis rammebetingelser slik at den kan være lønnsom og attraktiv for unge som har lyst til å satse. For å sikre rekrutteringen må det legges til rette med direkte produksjonsstøtte, mulighet for gunstige tilskudds-/investeringsordninger. Videre er «risiko» avlastning sentralt i forhold til å rekrutterer nye birøktere, og det er helt nødvendig å opprettholde og bedre dagens ordninger knyttet til importvern for honning, erstatning ved avlingssvikt, produksjonstilskudd, støtte til avlsarbeidet mv.

Biene utnytter en fornybar ressurs – det meste kan produseres som økologisk

Honning blir produsert ved at biene samler nektar fra planter. Det meste av norsk honningproduksjon skjer ved at bienes henter nektar i norsk utmark. Derfor ligger grunnlaget til rette for at det meste av norsk honningproduksjon kan være økologisk.

FoU – kunnskapsoppbygging

Med bakgrunn i at det er ingen eller svært lite forskning på vårt område ved norske universiteter og høyskoler, er næringen prisgitt utvikling og kunnskapsoppbygging i egne organisasjoner. Dette gjelder innenfor alle fagområdene med bla. avl, sykdom, økonomi, driftsteknikk og bienes pollineringsverdi.

Norges Birøkterlag har gjennom prosjekter klart å opprettholde et visst faglig nivå og driver en begrenset FoU- virksomhet. Som følge av dette kan det nevnes at Norges Birøkterlag er sterkt inne i undervisningen av studenter ved Norges Miljø og Biovitenskapelig Universitet, og Norges Birøkterlag har opplæring av ansatte i Mattilsynet på sykdomsområdet.

Det er svært viktig at det gis muligheter for bevilgninger som kan opprettholde og utvikle dette kunnskapsnivået.

Det er en kjensgjerning at flere ville biearter har forsvunnet fra norsk natur de siste årene.

Videre meldes det om massedød av honningbier i store deler av verden, og flere steder er det mangelvare på bier til pollinering av kulturvekster, noe som går sterkt ut over avlingen. Foreløpig har denne ekstraordinære bidøden ikke kommet til Norge. Det er viktig å ha tilstrekkelig ressurser i næringen til å følge med på den forskning som foregår på området samt sette i verk tiltak for å forebygge dette fenomenet.

Mattilsynet

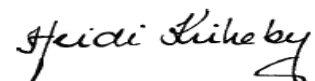
Mattilsynet har en svært sentral rolle i forhold til forvaltning og overvåkning spesielt i forhold til å fortsatt sikre en helsetilstand hos norske bier som i dag er blant de beste i verden. Det vil kreve stor vilje og store ressurser på å overvåke og bevare dette i årene framover.

Bevaring av den brune bia

Norge har et ansvar i bevaringen av den brune bia (*Apis mellifera mellifera*). Det er svært få land i verden som har så stor stamme av denne truede birasen, og det bevaringsarbeidet som i dag skjer, vesentlig i regi av Norges Birøkterlag, må gis nødvendige ressurser og oppmerksomhet i årene framover.

Vennlig hilsen

Norges Birøkterlag
Karl John Amdahl
-leder-

Heidi Kirkeby
-generalsekretær-